

زبان و ادبیات در دوره ساسانی

سرزمین ایران باستان که از هزاران سال پیش نهال ادبیات و فرهنگ و تمدن را در خود بارور ساخته است سهم بسزایی در رشد و تحول انسان و زبان و ادبیات و فرهنگ داشته است. سرزمینی که بزرگواران 'فردوسی' 'نصیرالدین طوسی' 'بیهقی' 'رازی' 'سجده' 'مولوی' و حافظ و ... آن برخاسته اند ایشان هر کدام دانش و معرفت را به نثر و شعر و آرزوی داشته اند تابع تمدن بیانگر نقش ایران در علوم و فنون است.

این سرزمین همچنان در آن فقط جنگاوران و فرمانروایان را در خود جای داده است بلکه اندیشه مند و خردمندان بزرگ از آن برخاسته اند. ممالک ایران باستان راه گسترده علم و دانش نهادند و بدین ترتیب ایران تبدیل به مکانی برای برخورد علم و فنون در دنیای باستان شد. از زمان حکومت تکلیف مادها که آریایی نژاد بودند تا اکنون همه حکومت و حاکم به قدرت رسیدند و منقرض شدند. در این میان فرهنگ ایران بسیار فرهنگها اثر گذاشت و اثر آنها تا شریک فرهنگ فرهنگ و تمدن و ادبیات باستانی که میراث دوران آشکان و آرسویی دیگر مادها هخامنشیان و سلوکیان بود. فرهنگ دوران باستانی حتی بعد از ورود آریایی به ایران نیز ادامه یافت. در دوره ساسانیان علاوه بر فتح سرزمینها و جنگهای بی دریغ علوم مختلف رشد و چشمگیری یافتند. ساسانیان در آغاز سه خط یونانی و آشکانی و ساسانی می نوشتند. خط راجع ساسانی به فرس میانه یا پهلوی ساسانی

معروف است خواندن و نوشتن آن بسیار
مشکل بود. زبان دوران ساسانیان بهلوی
(فارسی میانه) بود که در واقع پدر فارسی کنونی
است. سازمان اجتماعی ایران آن زمان
ساسانیان منظم شد
توجه و علاقه به علم و به خصوص در
اواخر دوره ساسانیان به فلسفه، تالیف و
ترجمه کتب مختلف از زبانهای یونانی و
سانسکریت و چینی و غیره شد.
دانشگاه جندی شاپور از مهمترین مراکز
آموزشی و تحقیقی دنیای آن زمان بود.
در این مرکز علاوه بر کار تالیفات دانشمندان
ایرانی بسیاری از کتابهای یونانی و هندی
را به بهلوی ترجمه کرده، الوشیروان حتی
عده ای را به هند وستان فرستاد تا به فرا
گیری علوم میراث از فلسفه ارسطو و
افلاطون. در زمان الوشیروان به فارسی
ترجمه شد بر رویه طب معروف ایران
منش در زمان الوشیروان به هند رفت و
بآتنی چند و کتب هند به ایران بازگشت.
مدرسه جندی شاپور در علم کیمیا
(شیمی) زیست شناسی و علوم پزشکی نقش
همی داشته. الوشیروان گذشته از دانشگر
طب جندی شاپور به تاسیس مدرسه دیگری
که در آن ریاضیات، فلسفه و نجوم تدریس
می شد در جندی شاپور اقدام کرد. در
دوران شاهنشاهی ساسانی در ایران زبان
پارسی میانه زبان رسمی و دولتی و روحانیت
زرتشتی بود.
آثار اصلی زبان پارسی میانه از
قبیل سنگ نبشته ها و کتابهای مذهبی زرتشتی

Continue